

การจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตร
และสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Management under the philosophy of Sufficiency Economy of the Agricultural
Extension and Cooperatives Unit of Ban Lampuk, Tabao Sub-district, Prasat
District, Surin Province.

ณัฐภัสสร ธนาบวรพานิชย์*

Nutpatsorn Tanaborworpanid

6314832049@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

“การจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ของบ้าน
ลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. สภาพ
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ 2. การจัดการบุคลากร 3. แนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ บุคลากรและผู้แทน
ชุมชน ที่ดำเนินกิจกรรมภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ท่าน สภาพปัญหาและอุปสรรค
การจัดการความรู้ พบว่า จำนวนบุคลากรของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ วิธีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนมี
อาชีพการเกษตรโดยนำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสภาพพื้นที่
ที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่ยังคงขาดความรู้ ในการรวบรวมองค์ความรู้ การจัดระบบองค์
ความรู้ การเข้าถึงองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ชุมชนยังประสบปัญหาหนี้ในครัวเรือน/ด้านการ
จัดการบุคลากรตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(พ.ศ. 2557–2560) โดยในภาคการเกษตรและชนบท เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพราะรากฐานของสังคมไทยแต่
ดั้งเดิม ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารเลี้ยงดูประชากร ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ
ชุมชนในภาคการเกษตรและชนบทให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่เป็นหนี้สิน พึ่งพาตนเองได้/แนวทางการจัดการโดย
คำนึงถึงความเป็นเศรษฐกิจแบบบูรณาการในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับเป้าหมายภารกิจ ด้านการพัฒนา
ด้านคุณภาพบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และ สร้างสรรค์
นวัตกรรม/การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติ/ประเมินผลให้บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรม/
สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา
ประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถ และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง, การจัดระบบองค์ความรู้, หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตร
และสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ **นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

การบริหารจัดการองค์การมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเกิดขึ้นตลอดเวลาตามยุค สมัยปัจจุบันประเทศไทย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560, หน้า 1-15) โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศมุ่งไปสู่การพัฒนาด้านความมั่นคง (Security development) ปลอดภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศมีความมั่นคงใน เอกราชและอธิปไตย สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงาน มีรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความมั่นคงของอาหาร พลังงานและน้ำ การพัฒนาด้านความมั่งคั่ง (Wealth development) ประเทศมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่น ๆ การพัฒนาด้านความยั่งยืน (Sustainable development) ประเทศมีการพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมมี การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก คนมีความรับผิดชอบต่อสังคมมุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้ตั้งขึ้นเมื่อเดือน กรกฎาคม 2502 ตามพระราชบัญญัติสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2502 และแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2503 และได้ตั้งสำนักงาน สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นหน่วยปฏิบัติงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสภาพพัฒนา การเศรษฐกิจแห่งชาติ มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจตามที่คณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีมอบหมาย การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยจึงได้เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับแรก ในปี พ.ศ. 2504 และปัจจุบันหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฯ คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยมีเป้าหมายสำคัญในแต่ละแผนแตกต่างกัน โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ได้มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางด้านราคา และการลงทุนขั้นพื้นฐาน และมีการมุ่งเน้นด้านการพัฒนาคนอย่างจริงจังในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาแบบรวมส่วนหรือบูรณาการ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มีการกำหนดเป็นนโยบายให้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560, หน้า 3-4)

(The Sufficiency Economy) ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิตสร้างสัมฤทธิ์ผลแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง องค์การสหประชาชาติ (2560, หน้า 17)

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงที่ผ่านมา พบว่า มีการประยุกต์ใช้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม ทั้งนี้พบว่ามี

การประยุกต์ใช้และมีประสิทธิผลอย่างแพร่หลายในสาขาการเกษตร โดยเฉพาะในระดับครัวเรือนในด้านความพอเพียง ความพอประมาณ ผ่านกิจกรรมการแบ่งสัดส่วนการใช้ที่ดินและการลงบัญชีครัวเรือน

ปัญหาในการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาบุคคลและครอบครัวของนิสิตคณะเกษตร คือ การขาดความตระหนัก การยึดติดกับสิ่งอำนวยความสะดวก การขาดความเข้าใจ และการมีปัญหานี้สิน สาวิตรี รังสิภัทร์, อภินันท์ แสงตรีเพชรกล้า (2556, หน้า 1-7) ปัญหาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาบุคคลและครอบครัว ประกอบด้วยปัญหา ดังนี้

ปัญหาในระดับบุคลากร 1) การขาดความตระหนัก เนื่องจากบุคคลขาดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงไม่เตรียมพร้อมที่จะทำความเข้าใจและเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัญหานี้สิน 3) การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคคลที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาจะไม่สามารถประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ตัวอย่างการดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีความรอบรู้ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของอาชีพนี้ ปัญหาในระดับครอบครัว 1) ปัญหานี้สินในครอบครัว เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นกว่ารายได้ สมาชิกขาดความพอประมาณในตนเอง ขาดการวางแผนใช้จ่าย ในครอบครัวทำให้เกิดปัญหานี้สิน ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ จึงมีการพึ่งพาปัจจัยภายนอกเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่ามีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกิดประสิทธิผลอย่างแพร่หลายในระดับครัวเรือนในภาคเกษตรกร ดังตัวอย่างของครอบครัว องค์การภาคเอกชนและภาครัฐ

จากข้อมูลดังกล่าวจึงก่อให้เกิดคำถามว่า แต่ละหน่วยได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพูก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่เหมาะสมควรจะเป็นอย่างไร การศึกษาเพื่อหาคำตอบของคำถามดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ให้สามารถดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้บรรลุผลตามเป้าหมาย

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565) เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ โดยความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน การค้นคว้าข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-2560) ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท (2558) เพื่อนำเสนอตามวัตถุประสงค์ 1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ 2. การจัดการบุคลากรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ 3. แนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพูก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ทำการศึกษาประเด็นการจัดการบุคลากร 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนกำลังคน 2) การควบคุม ติดตามตรวจสอบและ

ประเมินผลการปฏิบัติงาน 3) การจัดสวัสดิการและค่าตอบแทน และ4) การจัดระบบพัฒนา/ส่งเสริมคุณภาพบุคลากร ตามแนวคิดของ Mondy, Noe (1996, pp. 4-6) ได้ให้ คำนิยามว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลอันทรงคุณค่าขององค์การให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่วนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2565) ได้กล่าวถึงการจัดการองค์ความรู้ “Knowledge Management” ได้แก่ 1) การรวบรวมองค์ความรู้ 2) การจัดระบบองค์ความรู้ 3) การเข้าถึงองค์ความรู้ และ 4) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. การจัดการบุคลากรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
3. แนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์และเสนอข้อคิดเห็นของบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร (Population) ได้แก่ บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่5 และผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งหมด 10 ท่าน
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ได้แก่ บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่5 และผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ท่าน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้

2.1 บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 ที่มีประสบการณ์หรือมีผลงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน

2.2 ผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ จำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informal interview) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ผลงานในการดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 ท่าน มีขั้นตอนในการสร้างประเด็นการสัมภาษณ์ 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ หนังสือ งานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตัวแปร และสอดคล้องกับนิยามศัพท์ มีโครงสร้าง โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 2 การจัดการบุคลากรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางการจัดการอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรทำอย่างไร

ชั้นที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ กระทำโดยเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางแผนจะรวบรวม ความครอบคลุมประเด็น ความตรงประเด็นของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสนอแนวทางการจัดการองค์การและการเพิ่มประสิทธิผลของการเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 ตลอดจนตรวจสอบความรัดกุมของการใช้ภาษาในแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ตามลำดับขั้น

ขั้นที่ 1: จัดทำจดหมายขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 2: วางแผนเวลาที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ประมาณ 1 เดือน

ขั้นที่ 3: ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาต นัดหมาย วันเวลา สถานที่ และวิธีการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 4: วางแผนการสัมภาษณ์ โดยระบุ วัน เวลา สถานที่ และวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 10 ท่าน เป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 5: ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และผู้แทนชุมชน บ้านลำพูก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ (กลุ่มตัวอย่าง) ทั้ง 10 ท่าน เป็นรายบุคคลตามประเด็น วัน เวลา และสถานที่ที่ระบุไว้

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์เอกสารชั้นต้นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของหน่วยส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ของบ้านลำพูก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รวมถึงข้อมูลการจัดการ ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด

2.3 เอกสารของทางราชการ เช่น แผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ การจัดการบุคลากร และข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพูก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดการความรู้ ภายใต้เงื่อนไขความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้

คู่คุณธรรม ตามเป้าหมายการดำเนินงานก่อน/หลังการเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และกลยุทธ์การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- การรวบรวมองค์ความรู้
- การจัดระบบองค์ความรู้
- การเข้าถึงองค์ความรู้
- การประยุกต์ใช้องค์ความรู้

การจัดการบุคลากร ตามแนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-2560) เป็นแผนระยะ 4 ปี ตามประเด็นที่สำคัญ 5 ส่วน ดังนี้ (1) นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-2560) ของหน่วยงาน/ชุมชนของท่าน นำมาใช้ในการจัดการบุคลากรอย่างไรบ้างในด้านการจัดการบุคลากร (2) การพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยหน่วยงาน/ชุมชนของท่านมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรบ้าง (3) การ “ทำตามลำดับขั้น” การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางธรรมชาติ โดยจัดสรรผลประโยชน์ให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยเริ่มจากความพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 มีประเด็นสำคัญ 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับครัวเรือน 2) ระดับชุมชน 3) ระดับพื้นที่และภูมิภาค 4) หน่วยงาน/ชุมชนของท่านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและภาคส่วนอื่นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดการบุคลากร/พัฒนาคน ประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ ดังนี้

- การวางแผนกำลังคน
- การควบคุม ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- การจัดสวัสดิการและค่าตอบแทน
- การจัดระบบพัฒนา/ส่งเสริมคุณภาพบุคลากร

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยแยกเป็น 3 ข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัญหาความพร้อมของบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5/ผู้แทนชุมชน บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ฯ มีเป้าหมายการดำเนินงานก่อน/หลังการเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีจำนวนบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ไม่เพียงพอ สภาพพื้นที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการความรู้ บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ/วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนมีอาชีพการเกษตร ทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว โดยนำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังขาดความรู้ ความชำนาญโดยตรงเนื่องจากชุมชนขาดความต่อเนื่องทำให้ขาดความร่วมมือกับหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และชุมชนยังประสบปัญหานี้สืบเนื่องเกิดขึ้นในครัวเรือน สอดคล้องกับสำนักงานพัฒนาชุมชน (2565) กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้กรอบแนวคิด “3 ห่วง 2 เงื่อนไข”

กลยุทธ์การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการจัดการความรู้ภายใต้เงื่อนไขความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีและความรู้คู่คุณธรรม พบว่า มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและการประมง เพื่อสนับสนุนให้กับหน่วยทหาร กำลังพล ประชาชนและหน่วยราชการอื่น โดยมี

การทดลอง วิจัย สาธิต ผลิต ส่งเสริมงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ การสร้างฐานการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนได้ “เพิ่มมูลค่าสร้างเป็นอาชีพ”/ชุมชนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการปรับใช้กับแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน การฝึกวินัยการออม การศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และความเอื้อเฟื้อ พึ่งพา พึ่งพิงกันของคนในชุมชน สอดคล้องกับสถาบันการจัดการความรู้เพื่อสังคม (2549) แนวคิดวงจร “การจัดการ” ความรู้ (2565)

การจัดการความรู้ภายใต้เงื่อนไขความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้คู่คุณธรรม ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) การรวบรวมองค์ความรู้ 2) การจัดระบบองค์ความรู้ 3) การเข้าถึงองค์ความรู้ 4) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ ก่อสกุล (2564, หน้า 106) วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (2565, ออนไลน์) กล่าวถึง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้คู่คุณธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ พบว่าการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้ ภายใต้เงื่อนไขความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการจัดสรรบุคลากรเข้ารับการศึกษาอบรมการจัดการความรู้ และคาดหวังให้บุคลากร/เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ได้ แต่ในเชิงปฏิบัติจริงนั้นมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องที่ทำให้การดำเนินการจัดการของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร/ชุมชนอาศัยความรู้ที่มีและประสบการณ์มาปรับใช้กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมแบบบูรณาการให้เกิดแนวทางพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการนำภูมิปัญญาและนวัตกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติ วิถีให้คุณค่า การเข้าถึงองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามเศรษฐกิจสังคม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในการขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการสร้างจิตสำนึกให้แก่เกษตรกรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือนเพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรต่อไป

2. การจัดการบุคลากรภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่าการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-2560) เป็นแผนระยะ 4 ปี

2.1 นำแนวคิดพื้นฐานของหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ให้บุคลากรภายในศูนย์การเรียนรู้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ โดยการขยายผลไปยังครอบครัวต่าง ๆ ภายในชุมชน เป็นไปตามการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนา ตามหลักความพอประมาณ ความประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีการจัดสรรผลประโยชน์ การร่วมกลุ่มและแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้กับทุกคนที่มีส่วนร่วม/ชุมชนมีคณะกรรมการแยกการปกครองออกเป็นคุ้มเพื่อบริหารงานในแต่ละด้าน ซึ่งเน้นสร้างกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นกลุ่มเครือข่ายเพื่อการออม การผลิต ธนาคารข้าว โรงสีชุมชน นวดแผนไทย วิสาหกิจเพาะเห็ดในโรงเรือน ทอผ้า วิสาหกิจครัวเรือน ฐานเกษตรทฤษฎีใหม่ ปศุสัตว์อินทรีย์ จิ้งหรีด น้ำส้มควนไม้ บ้านดิน ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ศึกษาดูงานพื้นที่ใกล้เคียง มีหลักคุณธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1) มีความรับผิดชอบร่วมกัน

2) มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม 3) มีความซื่อสัตย์ต่อกัน 4) มีความเห็นอกเห็นใจกัน 5) มีความไว้วางใจกัน 6) มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ 7) การพึ่งพาอาศัยในกลุ่ม การแบ่งปัน การช่วยเหลือ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามความต้องการของสมาชิก ซึ่งการดำเนินงานสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-256)

2.2 การพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยหน่วยงาน/ชุมชนมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ มีการนำหลัก ครอบรู้ ครอบคอบ และระมัดระวังโดยการให้ความรู้ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขยายผลการรับรู้ การเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านแผนงานในการปฏิบัติการเชิงพื้นที่เป้าหมาย/โดยมีการศึกษาดูงานพื้นที่ใกล้เคียง มีความรับผิดชอบร่วมกัน การพึ่งพาอาศัยในกลุ่ม การแบ่งปัน การช่วยเหลือ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามความต้องการของสมาชิก อาศัยกลุ่มในการพึ่งพา ช่วยเหลือ และแบ่งปันโดยนำหลักคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ 1) มีความรับผิดชอบร่วมกัน 2) มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม 3) มีความซื่อสัตย์ต่อกัน 4) มีความเห็นอกเห็นใจกัน 5) มีความไว้วางใจกัน 6) มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

2.3 การ “ทำตามลำดับขั้น” การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางธรรมชาติ โดยจัดสรรผลประโยชน์ให้ทั่วถึงเป็นธรรม ดังนี้ ระดับครัวเรือน มีการสร้างรายได้จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน การปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อลดรายจ่าย มีอาหารปลอดภัยสารพิษในชุมชน ระดับชุมชน มีการรวมกลุ่มและแบ่งปันการใช้ทรัพยากร การจัดสรรผลประโยชน์ การรวมกลุ่ม และแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกันเกิดการพัฒนายั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม/มีการสร้างรายได้ เน้นอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน เช่น การปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อลดรายจ่าย มีอาหารปลอดภัยสารพิษในชุมชน อาศัยแนวคิด พอกิน พอใช้ พอประมาณ แลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษกร คำโฮม, ศุภกัญญา จันทรุกษา (2558) ที่กล่าวถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเชิงทฤษฎีไปจนถึงการปฏิบัติ เช่น วิธีการปลูกข้าวแบบอินทรีย์ จัดการพื้นที่ตามแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ นำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจ และการนำไปประยุกต์ใช้กับการทำการเกษตรของตนเอง

ระดับพื้นที่และภูมิภาค ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน มีการนำหลักการจัดการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสนับสนุนการผลิตในระดับครัวเรือน และชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และหลักการทำเองใช้เอง การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันและการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน/ให้ชุมชนมีหลักคุณธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ตามกลุ่มแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงาน แลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือกันของคนในชุมชน และการมีประมุขมติประชาคม สมาชิกอยู่ได้ กลุ่มอยู่ได้ มีทุนสำรอง และมีทุนสาธารณะ

ระดับพื้นที่และภูมิภาค ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน 1) มีการนำหลักการจัดการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสนับสนุนระบบการผลิตระดับครัวเรือนและชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข 2) ยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และหลักการทำเองใช้เอง 3) การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันและการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน/การสนับสนุนรายจ่าย เพิ่มรายได้โดย 1) ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำเอง ขายเอง และการทำการตลาด 2) ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยการผลิตของชุมชนทุกปี 3) การส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชน

2.4 หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่5/ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและภาคส่วนอื่นเกี่ยวกับการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) การสนับสนุนจัดอบรมจากหน่วยงานราชการในการเพิ่มความรู้ให้กับบุคคล 2) มีงบประมาณมาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเป็นฐานองค์ความรู้ เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้ 3) การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชนและประชาชนในชุมชน/ชุมชนได้รับ 1) การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในการดำเนินการส่งเสริมทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในชุมชนตามที่ต้องการ 2) การส่งเสริมปัจจัยการผลิต ทักษะความรู้เพิ่มศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ครอบคลุมตัวอย่างในชุมชน 3) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและภาคส่วนอื่น ทูทางด้านสิทธิปัญญา โครงสร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา ภัคดีจิตต์ (2558) ศึกษารูปแบบการบริหารงานองค์การ

2.5 การจัดการบุคลากร/พัฒนาคน

ด้านการวางแผนกำลังคน พบว่า 1) มีการส่งเสริมการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ 2) การส่งเสริมการฝึกอบรม พัฒนาทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยา มั่นฤกษ์ (2556) ศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของบุคลากร/ชุมชนมีการ 1) วางแผนกำลังคนของศูนย์การเรียนรู้มีการจัดการอยู่ในระดับดี 2) สนับสนุนและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ 3) บุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

ด้านการควบคุม ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน 1) ยังต้องได้รับการควบคุมและติดตามอยู่เสมอ เนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่เป็นไปตามแผนการทำงานของหน่วยเท่าที่ควร 2) มีการติดตามกลุ่มที่สนับสนุน และมีการส่งเสริมอาชีพเมื่อได้รับการร้องขอ/มีประชุมสรุปผลการดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มองค์กรในชุมชน 2) มีสินค้า ผลิตภัณฑ์เป็นของท้องถิ่น 3) มีการทำบัญชีครัวเรือนตามแบบที่ ธ.ก.ส. แนะนำ

ด้านการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทน หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่5 ได้รับการสนับสนุนการจัดการอบรมให้ความรู้หรือได้รับสนุนรายจ่ายจากการดำเนินการงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดี พบว่า 1) ได้รับสนับสนุนจัดการอบรม ให้ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) รายจ่ายจากการดำเนินการงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังคงไม่เพียงพอ/ชุมชนได้รับ 1) การอบรมให้ความรู้หรือได้รับสนุนรายจ่ายจากการดำเนินการงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มองค์กร 2) มีสวัสดิการของสมาชิกในการส่งเสริมการจัดการอบรมให้ความรู้

ด้านการจัดระบบพัฒนา/ส่งเสริมคุณภาพบุคลากร ได้รับการสนับสนุนในกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทศนคติค่านิยมความสามารถภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดี พบว่า 1) มีการศึกษาดูงานเพื่อการจัดระบบพัฒนา/ส่งเสริมคุณภาพบุคลากร 2) ได้รับการสนับสนุนในกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทศนคติค่านิยมความสามารถภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ของชุมชนมีการ 1) สร้างอุดมการณ์ ปลูกจิตสำนึกและทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการความรู้ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) อบรมเพิ่มทักษะความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน ชุมชนข้างเคียง สร้างผู้นำด้านการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

- 1) คำนึงถึงความเป็นเศรษฐกิจแบบบูรณาการ ทั้งด้านการเงินงบประมาณ การบริหารจัดการ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การพัฒนา คุณภาพบุคลากร และการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างสรรค์นวัตกรรมในหน่วย
- 2) การประเมินผลการจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์อย่างต่อเนื่อง
- 3) การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติได้แก่จรรยาบรรณ การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์การสร้างสรรค์ 4) การจัดการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารจัดการระบบงบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายภารกิจ การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม/ชุมชนได้รับการ 1) สนับสนุนให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการการเกษตรของคนในชุมชน 2) เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถ 3) สนับสนุนโครงการโครงสร้างพื้นฐาน โครงการคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 บ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ควรนำไปใช้

1.1 ควรมีการพัฒนาบุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 และผู้แทนชุมชนบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยนำหลักการจัดการความรู้/การจัดการบุคลากร

1.2 หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 ควรนำรูปแบบที่ได้จากจัดการความรู้/การจัดการบุคลากรไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการความรู้ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ของบ้านลำพุก ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 5 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับชุมชน

2.2 ควรศึกษาเป้าหมายการดำเนินงานก่อน/หลังการเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับคนในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

เกตุณี ประทุมสุวรรณ, อุสา สุทธิสาครและคณะ. (2564, มกราคม-มิถุนายน). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: กรณีศึกษา ภาคกลาง ตะวันตก. วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ. 13 (1), (หน้า 202-229).

- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2564). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. (2565). *กระบวนการจัดการความรู้*. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565, จาก <http://ks.rmutsv.ac.th/th/whatiskm>
- บุษยา มั่นฤกษ์. (2556). *การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิชญ์ดม เพ็ญมาศ, เพียงพิศ ศรีประเสริฐ, และคณะ. (2564). *การบริหารจัดการชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนครศรีธรรมราช*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(12), 36- 49.
- พล อินทเสนีและ ประณต นันทิยะกุล. (2558, กันยายน-เมษายน). *การบริหารจัดการตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 5(3): 118-127.
- รัชยา ภักดีจิตต์. (2558, มกราคม-เมษายน). *รูปแบบการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี*. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*. 7(1).
- สถาบันการจัดการความรู้เพื่อสังคม. (2549). *แนวคิดวงจร “การจัดการ” ความรู้*. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565, จาก <http://nih.dmsc.moph.go.th/km/55/Poster/3.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.). (2558). *แนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อน การพัฒนา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557 – 2560)*. *คู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท และด้านความ มั่นคง*. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2565). *การจัดการองค์ความรู้ KM*. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565, จาก https://www.opsmoac.go.th/km-about-km_manage
- สำนักงานพัฒนาชุมชน. (2565). *กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้กรอบแนวคิด “3 ห่วง 2 เงื่อนไข”*. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565, จาก <https://district.cdd.go.th/wangthong>
- สุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง. (2550). *แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้นสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียงจากแนวปฏิบัติสู่แนวคิดทางทฤษฎี ของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- อำพล เสนาณรงค์. (2550). *ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง*. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565, จาก <https://orip.rmutto.ac.th/index.php?menu=Philosophy>
- Armstrong, M. (1992). *Strategies for Human Resource Management*, London: Kogan Page
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Taxonomy of Education Objective, Handbook I: Cognitive Domain*. New York: David Mckay.
- Dessler, Gary. (1997). *Human Resource Management*. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice – Hall
- Mondy. W. and Noe. R. M. (1996). *Personnel Management*. Prentice Hall. New York